

Theo de Feyter voor het Grietenijhuis, waar hij samen met Tinco exposeert. Foto Jopke Wey

Theo en Tinco samen

Theo de Feyter, archeoloog, kunstenaar en Syrië-kenner, exposeert in het Grietenijhuis in Beetsterzwaag, waar ook de Tinco tentoonstelling is te zien. Wie is Theo en wat bezielt hem?

BEETSTERZWAAG

De rijkze, bescheiden zeventiger exposeert in het Grietenijhuis, waar hij ook logeert als artist in residence. Hij heeft zijn atelier in Amsterdam, maar schildert alleen maar in 'plein air' en maakt zijn schilderij buiten ook af. „Het geeft je veel meer vrijheid. Je ziet de contrasten en de lichtval is veel beter en de specifieke effecten. Ik werk met gouache, dat is een dekkende waterverf, die als voordeel heeft boven de andere versmoeten dat je met licht over donker kunt schilderen. Ik schilder iedere dag.“

Cultuurschok

De Feyter studeerde aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam en vervolgens Talen en Culturen van West Azië aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is hier afgestudeerd in archeologie van het Oude Nabije Oosten. In het kader van deze studie kreeg hij in de jaren tachtig als archeologiestudent een studieopdracht in Syrië. Dit was voor hem een enorme cultuurschok, maar hij raakte zeer gefascineerd door dit land en dat heeft hem nooit meer losgelaten.

„Het landschap is er prachtig, de bevolking is er aardig, het land is rijk aan cultuur en historie en er valt heel veel te leren. We moesten in samenwerking met de universiteit, een museum van Syrië en arbeiders uit de omgeving een heuvel, een zogenaamde tell afgraven. Dit kan alleen wanneer het afgraven iets toevoegt aan wat al bekend is. Van boven naar beneden krijg je dan de verschillende

cultuurlagen in de tijd te zien.“

Knalgele migs

„Ik voel me meer schuldiger dan archeoloog. Als schilder wil ik beschrijvend een plek vastleggen in documentaire zin. Het gaat om gewone dingen, niet alleen om die prachtige moskee of dat pittoreske steegje. Ik wil de wereld schilderen zoals die nu is.“ Hij wijst naar een schilderij waarop op de achtergrond een mooie moskee is te zien. „Hier was het legermuseum gevestigd. Bijzonder is dat er op de voorgrond twee knalgele migs van het Russische leger zijn te zien. Dat sprak me aan.“ In 2017 bezocht hij Syrië na de oorlog weer en toen heeft hij veel gebombardeerde plekken en ruïnes geschilderd. „Als ik zit te schilderen komen er vaak mensen kijken. Ze zijn vaak geïnteresseerd in hun eigen omgeving en worden op het verkeerde been gezet. Bijna iedereen vraagt waarom ik dat saaie gebouw of plat gepooid huis schilder en niet die mooie moskee of dat fraaie stadjezicht. In mijn schilderijen komen ook mensfiguren voor, dat zijn dan vaak voorbijgangers die je maar even ziet. Dankzij mijn studie model tekenen aan de kunstacademie kan ik ze toch goed neerzetten.“

Tinco

„Tot een jaar geleden was Tinco mij niet bekend. Ik exposeerde toen met mijn schilderijen over Syrië in museum Bevedere in Heerenveen. Heleen Verhage, een van de organisatoren van de

Tinco tentoonstelling, bezocht deze expositie en kwam toen op het idee om mijn schilderijen ook in het Grietenijhuis tentoon te stellen omdat Tinco ook veel plaatsen in Syrië heeft bezocht. Toen bleek dat ik inderdaad veel plekken heb geschilderd die Tinco ook 150 jaar geleden heeft bezocht. Dat waren niet alleen de highlights die door iedereen werden bezocht, maar ook een paar bijzondere.“

Theo de Feyter tijdens het schilderen. Foto Marlene Mees

Tijdens zijn verblijf als artist in residence in Beetsterzwaag kwam hij op het idee om de drie panden te schilderen die verbonden zijn met Tinco en zijn familie: het Lycklamahuis (Tinco's geboortehuis), het Eysingahuis waar Tinco in 1871 zijn eerste museum voor Oosterse Oudheden had gevestigd en het Grietenijhuis waar zijn vader als grietman heeft gewerkt en waar de huidige tentoonstelling over Tinco is. „Ik wil graag iets compleet maken. Daarom ga ik de komende dagen ook nog de kapel van Tinco en zijn vrouw op de begraafplaats in Wolvega schilderen.“

Cannes

Een mooi vervolg zou kun-

nen zijn het in beeld brengen van de vele plekken in Cannes die te maken hebben met Tinco. Zoals de beide villa's waar hij gewoond heeft en een aantal verzorgingsinstellingen die hij aan Cannes heeft geschonken. „Het ligt natuurlijk aan de organisatie van de Tinco tentoonstelling en aan het museum in Cannes of dat gaat lukken. Volgens de organisatoren zou de complete expositie van Theo naar Cannes kunnen. Dat zou mooi zijn.“, zegt hij bescheiden.

Theo de Feyter kan op dit moment in zijn levensonderhoud voorzien door de verkoop van zijn werken. Dat is niet altijd zo geweest. „Ik heb er vroeger veel bijgedaan om de kost te verdienen. Ik schreef boeken en artikelen en organiseerde reizen, wat ik erg leuk vond om te doen.“ Tenslotte wijst Theo op de voorwerpen die hij in de loop der jaren heeft verzameld, met zoals Tinco dat deed. Ze liggen in de vitrines uitgestald. Het zijn bedendaagse gebruiksvoorwerpen, waaronder een luciferendoosje met een prachtige kleurrijke voorkant, drukwerken, doeken die meisjes voor hun uitzet maakten, zwarte damesschoenen voor het naar buiten gaan en versierde muiltjes voor feestjes binnenshuis. Verder is te zien boerengereedschap en een kleurboek met Fulla, de Arabische Barbie, die heel erg populair is. Aan ieder voorwerp zit een verhaal dat Theo graag vertelt.

De expositie is tot 9 september te zien.

Tekst Jopke Wey